

Samenwerking tussen po en vo scholen in de wijk

Lesgeef-ondersteuning door leerlingen

Onze school ligt in Assen-Oost, een multiculturele wijk met vier basisscholen. Wij hebben goed contact met deze scholen, omdat we hen vaak uitnodigen voor allerlei activiteiten. Zo komen de basisschoolleerlingen altijd naar de circusvoorstelling van onze sportklas kijken. Nadat zij de voorstelling hebben gezien, worden ze uitgenodigd voor circuslessen van onze 'artiesten'. Dit is altijd een groot succes. Vanuit deze circuslessen ontstond het idee om de samenwerking tussen onze leerlingen en de basisscholen te intensiveren. | Tekst Wilco Bronmeijer

Vorbereiding op opleiding Sport en Bewegen

Terra Assen is een groene school die, buiten alle groene vakken, veel sport aanbiedt. Naast de reguliere lessen LO kunnen leerlingen in klas 1 en 2 kiezen voor de sportklas. Hierin maken ze kennis met veel verschillende sporten en gaan ze bij sommige sporten een beetje de diepte in. In klas 3 kunnen leerlingen kiezen voor OSBA (Ondersteuning bij Sport- en BewegingsActiviteiten). Bij dit keuzevak ligt de nadruk op

voorbereiding voor de opleiding Sport en Bewegen in het mbo. Er wordt nog steeds veel gesport, maar er is ook aandacht voor theorie en onderling lesgeven. In klas 4 kunnen de leerlingen kiezen voor MACT (Mens en ACTiviteit). Op Terra Assen hebben we hier een bijzondere invulling aan gegeven.

Lesgeven van MACT-leerlingen op basisscholen

Bij het keuzevak MACT gaan de leerlingen lesgeven. In het verleden was

dit onderling lesgeven aan elkaar. Wij vinden echter lesgeven aan basisschoolleerlingen meer uitdagend en leerzamer. Toen wij dit idee voorlegden aan basisschool Valkenhorst, was men direct enthousiast. Hieronder beschrijf ik het concept: de leerlingen van Valkenhorst krijgen gewoonlijk één keer per week gymles van een vakleerkracht en één keer van de groepsleerkracht. Wij nemen nu met onze MACT-leerlingen de les van de groepsleerkracht van groep 7 en die van groep 8 over. In totaal gaat het om 48 leerlingen.

Op Terra Assen zijn er drie MACT-groepen (samen achttien leerlingen uit klas 4) die om de beurt één keer per drie weken de gymles aan de basisschool verzorgen.

Lesgeven aan MACT-leerlingen door de docent LO

In de eerste week vertellen we de MACT-leerlingen dat zij gaan lesgeven aan de basisschool. In de les krijgen ze theorie over het lesgeven volgens het principe van PPD (praatje, plaatje, daadje). En we leggen VLAP uit, de lessen moeten Veilig, Leerzaam, Actief en Plezierig zijn. Alles van VLAP moet in elk onderdeel zitten. Ze zijn dus daadwerkelijk de docent en bepalen het verloop van de les. Eventuele ordeproblemen moeten ze dan ook eerst zelf proberen op te lossen. Wij zijn op de achtergrond aanwezig.

Wij hebben de lessen voorbereid. Er is een jaarprogramma gemaakt met daarin heel veel verschillende lesonderdelen. Zo heeft iedere les zes onderdelen die via MAGISTER met de

MACT-leerlingen worden gedeeld. Op de dag van het lesgeven zetten de MACT-leerlingen die aan de beurt zijn alles wat nodig is van tevoren klaar (ze zijn er al om 07.45 uur). Voordat de kinderen van de basisschool in de gymzaal zijn, wordt er door ons nog uitleg gegeven over de onderdelen en bijvoorbeeld de manier van hulpverleners. De spelregels van de spelen komen aan de orde en ook de technieken bij bepaalde onderdelen. PPD en VLAP worden bij elke les herhaald.

Opbouw van het lesgeven

De eerste weken geven de leerlingen in één onderdeel les (zes keer achter elkaar hetzelfde onderdeel). Hierdoor kunnen ze zich iedere keer verbeteren in het les- en leidinggeven aan een andere groep, terwijl ze steeds hetzelfde onderdeel uitleggen. Ze doen dit in groepjes van twee á drie leerlingen. Bij het lesgeven hebben ze verschillende rollen. Zo kunnen ze de rol hebben van uitlegger, voorbeeldgever, scheidsrechter enzovoort. De rol wisselt telkens als er weer een groep komt. De volgende weken geven ze les in twee verschillende onderdelen. Oftewel drie keer achter elkaar hetzelfde onderdeel.

We eindigen met het lesgeven in zes verschillende onderdelen. Iedere keer een nieuw onderdeel. Ze blijven dan de hele les bij hetzelfde groepje kinderen en draaien met hen door langs de verschillende onderdelen. Ze moeten dan precies weten wat ze bij elk onderdeel moeten uitleggen, wat de spelregels zijn en hoe ze moeten hulpverleners. Ook moeten ze bij sommige onderdelen kunnen differentiëren. De docent LO geeft de leerlingen van Terra tijdens en na de les feedback op het les- en leidinggeven. Aan het einde van het schooljaar krijgen de leerlingen een cijfer voor lesgeven. Dit doen we aan de hand van een observatieformulier.

Ervaringen en opmerkingen

Leerlingen van Terra

“Leuk om in het echt les te geven.”
 “Sommige leerlingen kunnen slecht luisteren.”
 “Wat moet ik doen met een kind dat lelijke woorden zegt?”
 “Ze zijn écht goed!”

“Als ze op de bank zitten, luisteren ze beter.”

“Ik vind het leuk om met hen samen te sporten.”

Groepsleerkrachten van Valkenhorst

“De kinderen van Valkenhorst krijgen gevarieerde, intensieve lessen die afgestemd zijn op hun niveau en belevingswereld.”

“Bij veel onderdelen wordt gedifferentieerd op niveau en tempo.”

“Veel activiteiten kunnen wij op de basisschool niet aanbieden. Bij jullie zijn deze wel aan te bieden. Denk hierbij aan: longboarden, springen op de grote trampoline, springen op de airtrack, klimmen en boulderen, tjoekbal.”

“De leerlingen van Terra staan open voor feedback van ons.”

“Activiteiten die jullie nog kunnen toevoegen aan het programma zijn bijvoorbeeld samenwerkingsvormen.”

“De drempel van het primair onderwijs naar het vo wordt verkleind, omdat ze wekelijks in jullie gebouw zijn en contact hebben met middelbare scholieren.”

“We zien ook nog andere samenwerkingsmogelijkheden, zoals in de vakken techniek, koken en groene lessen.”

De kinderen van Valkenhorst

Celia: “Het is leuk om van andere mensen les te krijgen. Wanneer kinderen schelden of nare woorden zeggen dan lossen jullie dat goed op.”

Faya en Isabel vinden de airtrack en de trampoline erg leuk.

Susanne, Celia, Esmee, Elin en Amy: “We zouden graag ‘tien tellen in de

rimboe’ willen spelen.”

Faya vindt het leuk om iedere keer les te krijgen van andere leerlingen van Terra, en een andere gymdocent erbij.

Win-winsituatie

De samenwerking met basisschool Valkenhorst is voor beide een win-win-situatie. De leerlingen van Terra kunnen oefenen met lesgeven en er zo achter komen of dat iets voor hen is. Ze krijgen feedback van de groepsleerkrachten van Valkenhorst. Het is een goede manier om te ontdekken of ze na het vmbo iets willen gaan doen in deze sector. Denk hierbij aan: de opleiding Sport en Bewegen, cios, onderwijsassistent of pedagogisch medewerker.

Tot slot

De kinderen van Valkenhorst krijgen leuke, gevarieerde lessen. De groepsleerkrachten krijgen de mogelijkheid hun eigen kinderen goed te observeren. ●

Contact

w.bronmeijer@terra.nl

Wilco Bronmeijer is docent LO op Terra Assen

Foto's

Wilco Bronmeijer

Kernwoorden

lesgeven aan elkaar, onderling lesgeven